У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 81. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ТРАВНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 7, 1970 No. 81. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 6 травня 1970

В АМЕРИЦІ

ПЕРША СВІТОВА КОНФЕРЕНЦІЯ в справі безпечних авт відбудеться в Дітройті 11 і 12 травня. Опікується нею Північно - Атлантійське Порозуміння, а господарем є ЗСА. Ціль конференції: збільшити безпеку їзди автом. На цій конференції американська моторова промисловість покаже свої пляни, щоб за допомогою повітряних мішків збільшити безпеку пасажирів і шеферів авт. Можливо, що і закордонні промисловці похваляться якимись своїми плянами в цій ділянці. Повітряні мішки мали б бути вміщені перед пасажирами, і вони хоронили б їх перед пораненням під час зудару авта з іншим возом або з твердим предметом. Ці мішки мали б випробовувати в 1971 або 1972 році.

СЕКРЕТАР ВНУТРІШНІХ СПРАВ Волтер Дж. Гіккел, зізнаючи в Сенатській Океанографічній Підкомісії, гостро виступив проти президента Нафтової Компанії у Вічіта, Кензас, Р. П. Клінтона, який також зізнавав в цій Підкомісії. Клінтон сказав, що плянує будувати за 90 мільйонів долярів рафінерію в Бронсвіку, Джорджія. Клінтон говорив: „Ми збираємося занечищувати повітря і воду. І справа тільки в тому, як сильно будемо занечищувати". Він додав, що всю нечистоту будуть рурами висилати до океану. Секретар Гіккел назвав заяву Клінтона „ароґантною".

АСТРОНАВТ КАПІТАН ДЖЕЙМС А. ЛОВЕЛЛ, який командував „Аполло 13", промовляючи до тисячі працівників в Кейпі Кеннеді на Флориді, сказав, що навіть невдачний лет „Аполло 13" був корисний для дослідів космічних просторів. Мільйони осіб в цій країні і поза її межами, пізнали, які труднощі треба перемагати, щоб дістатися на Місяць. Залога „Аполло 13" мусіла виявити здібність дати собі раду тоді, коли здавалося, що все пропало, бо командний корабель був не здібний до дальшого лету.

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ й суспільної опіки Роберт Г. Фінч, виступаючи в телевізії, передбачає, що вже за кілька років федеральні витрати на внутрішні потреби перевищать видатки, які витрачається щороку на оборону. Під внутрішніми витратами Фінч розуміє ту частину федерального бюджету, яка призначена на поліпшення життя американців. Секретар Фінч казав, що вже цього року на домашні проблеми видадуть на 10 більйонів долярів більше, як минулого року.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР МОШЕ ДАЯН ЗАЯВИВ, що Ізраїль готов відновити повне воєнне перемир'я, якщо його визнають арабські держави, хоч би навіть те перемир'я помогло Єгиптові у відбудові збройної сили та встановленні совєтських протилетунських ракетних становищ. Дотепер однаково Єгипет, як Ізраїль зірвали були проголошене під натиском збоку Об'єднаних Націй перемир'я в червні 1967 року, ствердивши, що перемир'я сприяє закріпленню Ізраїлю на Синайському півострові та відбудові єгипетської збройної сили.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПРОГОЛОСИВ офіційний комунікат з різким натавруванням американської збройної інтервенції у Камбоджі та з заповідженням, що 700 мільйонів китайців дадуть „могутню підтримку" трьом індокитайським народам — В'єтнамові, Ляосові і Камбоджі — в їх боротьбі проти „американських імперіялістів". Не відомо, чи це тільки пропаґандивні фрази, чи заповідь дійсної комуно - китайської інтервенції — у користь Нородома Сіганука та північно - в'єтнамських комуністів.

ДО ПРАГИ ПРИБУЛА совєтська делеґація під проводом Леоніда Брежнєва і Алексєя Косиґіна, які підпишуть „договір приязни" з Чехо - Словаччиною. У тексті того договору має бути включена „доктрина Брежнєва" про „право" Совєтського Союзу збройно боронити „здобутки соціялізму", які були б загрожені в будь-котрій комуністичній державі.

НІМЕЦЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ СТВЕРДЖУЄ, що в Східній Европі є ще 590.000 німців, що їх там захопила друга світова війна, які хочуть вернутися до Західньої Німеччини. Із них покищо 150.000 німців дістали дозвіл від урядів сателітних держав — на поворот до Західньої Німеччини.

У ГРЕЦІЇ ПОМЕРЛА на 44-му році життя на удар серця Евгенія Ніярхос, дружина корабельного багатія Ставроса Ніярхоса. Її сестра була заміжня за другого найбільшого грецького корабельного багатія Арістотеля Онассіса, з яким розвелася, вийшовши заміж за британського аристократа Блендфорда. Онассіс, як відомо, одружився з вдовою по президенті Джані Кеннеді.

НА МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ В ТОКІО, ЕКСПО 1970, БУЛО в минулу неділю 510.142 відвідувачів. Це був рекорд відвідувачів в одному дні: 30 березня ц. р. прийшло туди 424.203 осіб. Керівники ЕКСПО 1970 підбадьорені цим зростом фреквенції гостей, бо він поменшив острах, що виставка буде дефіцитова і що треба буде старатися за покриття дефіциту з державних фондів.

ВІДВІДИНИ КОРОЛЕВИ ЄЛИСАВЕТИ II В АВСТРАЛІЇ НАПРАВИЛИ шанси збереження там монархістичного устрою у межах Брітійського Коммонвелту. Опити, переведені австралійськими газетами, виявили, що після тих відвідин зменшилося число симпатиків проголошення Австралії республікою. Королева Єлисавета, її чоловік Филип і її донька Анна та коротший час також наступник престолу князь Валії Чарльс об'їздили всі провінції Австралії з нагоди 300-річчя її відкриття і всюди зв'єднували собі симпатії населення своєю скромною і приступною поведінкою.

КВАРТЕТ „АМБАСАДОРИ" ВИСТУПИТЬ З НОВОЮ ПРОГРАМОЮ

Балтимор, Мд. — Цієї суботи, 9-го травня, на імпрезі, спонзорованій Союзом Українок Америки та українськими студентами, виступлять у Балтиморі квартет „Амбасадори" і мистці-актори Оксана Рудакевич і Пінот Рудакевич. До квартету „Амбасадори", якому акомпаніює піяністка Марійка Геча, входять: мистецький керівник, молодий композитор Михайло Длябога, Любомир Калинич, Ігор Шуган, Омелян Гельбік; в одній із точок програми виступає також Віра Длябога. Перший виступ квартету „Амбасадори", з репертуаром нової української модерної музики й пісні, у Північному Ню Джерзі запляновано на 4-те жовтня, на імпрезі АДУК.

Е. Т. РОССІДЕС, АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ СКАРБНИЦІ, РЕПРЕЗЕНТУВАТИМЕ ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД НА КОНВЕНЦІЇ УНС

Е. Т. Россідес

Вашингтон. Євген Т. Россідес, асистент секретаря скарбниці для обстоювання законности і для оперативности, репрезентуватиме президента Ричарда М. Ніксона і федеральний уряд на 27-ій Конвенції Українського Народного Союзу, що відбудеться в Клівленді в готелі Статлер - Гілтон в тижні від 18-го травня ц. р. Е. Т. Россідес передасть привітання від Президента та матиме головну промову під час Конвенційного Бенкету, що відбудеться в четвер, 21-го травня, ввечері, після передбаченого на цей день по полудні відкриття пам'ятника о. Григорієві Грушці, основоположникові „Свободи", в Українському Культурному Городі Міста Клівленду.

Асистент секретаря скарбниці Е. Т. Россідес займає один з найбільш відповідальних постів у федеральному Уряді. Його відповідальності включають безпосередній нагляд над Бюром Мит, над Секретною Службою ЗСА, Бюром Монет, Бюром Банкнотів та над школою обстоювання законности скарбового департаменту. Крім цього, п. Е. Т. Россідес є американським репрезентантом у зв. ІНТЕРПОЛ — Міжнародній Організації Кримінальної Поліції і в жовтні минулого року був обраний на одного із трьох віце-президентів тієї установи.

Е. Т. Россідес має 42 роки та належить до найвидатніших провідників країни. Є членом Грецької Православної Церкви, належить до Архидіяцезальної Ради цієї Церкви та є її скарбником. Він і його дружина Афродита з Макоцинів мають троє дітей: Михайла Телемахуса, Александра Деметріюса та Елені Аріядну.

Сенатська Комісія одноголосно затвердила номінацію Блекмуна

Вашингтон. - Сенатська Правнича Комісія одноголосно запропонувала повному Сенатові затвердити номінацію Гаррі А. Блекмуна на члена Найвищого Суду ЗСА. В четвер 7-го травня рішення Комісії перешлють повному Сенатові, який в п'ятницю 8 травня може вирішити справу затвердження номінації. Сподіваються, що Сенат затвердить цю номінацію після коротких дебат, бо досі не появився ані один голос проти Блекмуна. Сенатор Бірч Бай з Індіяна, який очолював опозицію проти номінації Гейнсворта і Карсвелла, заявив, що йому невідомо, щоб хтось із сенаторів був проти затвердження номінації Блекмуна. Але між південними сенаторами панує невдоволення з номінації Блекмуна, бо вони воліли б Гейнсворта. Тепер невдоволення виявляють консервативні сенатори, але затвердження номінації Блекнатімуна запевнене в повному Сенаті, і Найвищий Суд ЗСА незабаром почне працювати в повному 9 членному складі.

Студентські протести і страйки поширюються після трагедії в Огайо

Вояки Крайової Ґвардії в Кенті, Огайо, розганяють студентів, які демонструють після того, як 4 студенти були застрілені і 8 осіб були поранені під час того, як вояки у власній обороні стріляли до демонстрантів. Вгорі направо видко частину будинку, знищеного вчасніше демонстрантами.

Ню Йорк. — Студенти коледжів й університетів по цілій країні почали протестувати, а декуди й страйкувати, зазначаючи своє невдоволення з того, що в Стейтовому Університеті в Кент, Огайо, застрелено 4-ох студентів під час демонстрації і 8 поранено, між якими є 3 важко ранені, що знаходяться в критичному стані. В Медісон, Вискансин, 2,800 студентів обкидували камінням 250 поліцистів, які старалися зберегти порядок. В Остіні, Тексас, поліція слізним газом розігнала противоєнних демонстрантів, в більшості студентів Тексаського Університету. В Бостоні, Массачусетс, Університетська влада закрила університет до кінця цього семестра, і студенти до 48-ох годин мали залишити гуртожитки. Демонстрації відбулися в Стейтовому Університеті в Колюмбусі, Огайо, і відділ Крайової Ґвардії мусів розганяти демонстрантів. Демонстрації були і в Ню Йорку та у Вашингтоні. Найдивніше те, що в деяких місцевостях демонстрації відбуваються таким способом, що студенти палять університетські будинки, нищать бюрові влаштування та вибивають вікна і виломлюють двері.

Ніксон передбачає відкликання військ з Камбоджі до двох місяців

Вашингтон. — Президент Ніксон перевів у вівторок 5 травня окремі наради з членами Комісій для військових справ і для закордонних справ у Палаті репрезентантів і в Сенаті. Перед полуднем він нараджувався з 16 сенаторами й 39 конгресменами, пополудні конферував з 12 сенаторами і 32 конґресменами. Всі ті наради були присвячені справі участи американських військ у воєнній кампанії на території Камбоджі. У зв'язку з різкою негативною реакцією проти рішення Президента вислати військо до Камбоджі для ліквідації тамошнього „безпечного схоронища" комуністичних військ — президент Р. Ніксон заявив, що він сподівається закінчити тамошню воєнну місію в яких 6-8 тижнів. Деякі сенатори прийняли ту заяву Президента, як „зобов'язання" відкликати з Камбоджі американське військо найдалі до двох місяців. Президент заявив також, що американські вояки не будуть заглиблюватись в територію Камбоджі далі, як на 30 до 35 клм, себто кругло 18 до 21 миль. Коли сенатор Альберт Гор, демократ з Теннесі, один із провідних „голубів" в Сенаті, запитав, яка різниця між 20 чи 50 милями, коли переступається кордони чужої суверенної держави, то Ніксон відповів: „Це не суверенна держава, бо територія, на яку ми вступили, була окупована північно-в'єтнамським військом". Запитаний, чи різкий протест совєтського прем'єра Алексєя Косиґіна не дає причин до турботи, Президент відповів: „Ми сподівалися протесту Совєтського Союзу, так само, як ми протестували проти його інвазії до Чехо-Словаччини". — Назагал ті наради дещо відпружили атмосферу між Білим Домом і Капітолем. Члени Комісій військових справ поставились цілком прихильно до завваг і передбачувань Президента, — холодніше поставились сенатори з Комісії для закордонних зв'язків, очолюваної „голубиним" сенатором Дж. В. Фулбрайтом. Але на тій Комісії також рішено в тому самому дні віділати до Підкомісії текст постанови, яка відкликує так звану Тонкінську резолюцію, що стала була леґальною підставою для бомбардування Північного В'єтнаму. Різні сенатори запротестували проти надто опозиційної стилізації тієї нової резолюції. Тим часом щодо воєнних дій в Камбоджі, вмаршувала туди третя колона американських і південно-в'єтнамських військ, цілком на півночі. З другого боку — комуністичні партизани підсунулись на двадцять кілька миль під столицю Камбоджі Пномпень.

У Тант пропонує скликати конференцію для справ Південної Азії

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант проголосив в минулий вівторок 5-го травня ц. р. заклик до членських держав Об'єднаних Націй, щоб скликати міжнародну конференцію для справ Південної Азії, себто в першу чергу для замирення в Південному В'єтнамі, Ляосі й Камбоджі. У Тант заявив, що Об'єднаним Націям не вдалося перевести замирення в тих країнах на власному форумі, бо деякі безпосередньо заінтересовані держави — Північний і Південний В'єтнам, Комуністичний Китай та підпільний В'єтконг — не є членами О. Н. а далі тому, що „дехто з членів Ради Безпеки" ставився неприхильно до ідеї такої міжнародної конференції. У Тант мав тут на увазі Совєтський Союз. У Тант мотивував конечність скликати таку міжнародну конференцію у зв'язку із зростом загрози, що конфлікт на території колишнього Індокитаю може стати „загрозою для цілого людства".

Нородом Сіганук створив екзильний уряд Камбоджі

Гонг Конг. — Колишній голова Камбоджі князь Нородом Сіганук, проти якого переведено 18 березня ц. р. державний переворот і скинено його з влади, проголосив через офіційну пресову аґенцію Комуністичного Китаю Сіньхуа, що він створив екзильний уряд, ціллю якого є „боротися до повної перемоги над американськими імперіялістами і їх лакеями, клікою Лона Ноля і Матака". Ген. Лон Ноль — це новий прем'єр Камбоджі, а князь Матак — віце-прем'єр. Прем'єром у тому екзильному уряді є Пенн Новт, колишній прем'єр і головний дорадник Сіганука, а міністром закордонних справ став Сарін Чхак, колишній амбасадор Камбоджі в Єгипті. Комуністичний Китай негайно визнав той екзильний уряд за леґальний уряд Камбоджі з одночасним повідомленням, що він зірвав усі зв'язки з „клікою" Лона Ноля і відкликав з Пномпеню всіх своїх тамошніх представників та дорадників. Другою державою, що визнала той екзильний уряд Сіганука, була арабська Сирія. Не відомо, де буде осідок того екзильного уряду: припускають, що Сіганук і його прихильники, користуючись підтримкою Комуністичного Китаю, будуть старатися захопити частину території Камбоджі, де Сіганук відкрив би свою головну квартиру.

Відкрито виставку праць Роксоляни Лучаковської-Армстронг

Ню Йорк. — В неділю 3-го травня відкрито в Українському Інституті Америки виставку праць Роксоляни Лучаковської Армстронґ. Виставка — „Образ Еспанії" — тематично зв'язана здебільшого із країною, де молода малярка проживає із своїм чоловіком різьбарем Рідом Армстронґом та трьома синами. Виставку відкрив директор Ін-ту мін. Юліян Ревай, а про малярку та її праці говорив мистець Петро Мегик із Філядельфії. Численно зібрані присутні мали можливість оглянути акварелі, акриліки, мозаїку та пластикові вітражі — разом 39 праць. Вітражі із пластикової маси — це нова ділянка мистецтва і тому Товариство Українських Інженерів запросило п-і Лучаковську Армстронґ, щоб вона виступила з доповіддю про техніку цієї цікавої галузі модерного мистецтва, яка відбудеться в суботу, 16-го травня, о год. 7-ій веч. в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку. Виставку зорганізувала та підготовила п-і Ольга Соневицька. Відкрита вона щодня за винятком понеділка від 3 до 6 год. по пол., в суботи й неділі від 1 до 6 год. по пол, і триватиме до 17-го травня 1970 р.

Канадійський Сенат високо оцінює працю сенатора Юзика, передає салют українцям країни

Оттава. У вівторок, 28-го квітня ц. р., в Сенаті Канади відбулася дебата, що була великим признанням для сенатора Павла Юзика та закінчилася салютом Сенату для українців Канади. В дебатах взяли участь провідники опозиції сенатор Джан М. Мекдоналд та провідник урядової групи сенатор Пол Мартін. Заяви цих двох сенатських лідерів передаємо в дослівному українському перекладі із сенатського протоколу з 28-го квітня 1970:

Сенатор Джан М. Мекдоналд: „Звертаю Вашу увагу на факт, що сенатор Павло Юзик, професор історії в Аттавському Університеті, проводить тепер широкий статистичний огляд українського населення Канади, який пізніше має бути опублікований в книжковій формі. Ця трирічна студія, яка користується дотацією Канадійської Ради для Оттавського Університету в сумі приблизно $50.000, подумана як перша автентична і повна аналіза українців у Канаді. Вона глядітиме на них з різних аспектів, від їхнього походження в Канаді по сьогодні. Треба сказати, що проєкт є дуже на часі відносно теперішніх конституційних проблем Канади. Живемо в такому періоді історії Канади, коли мовні і культурні права і проблеми національної єдности дебатується та перевіряється, як ніколи досі. Цей проєкт збільшить кількість та поліпшить якість статистики одної етнічної групи в Канаді. Це є одна з тих дотацій Канадійської Ради, яку — я певний — ми можемо всеціло апробувати. Я певний, що праця буде виконана дбайливо і сумлінно та що в результаті принесе велику користь для народу Канади".

Сенатор Пол Мартін: „Достойні сенатори, ми вдячні сенаторові Мекдональдові за цю інформацію. Сенатор Юзик почне важливу працю. Ми передаємо йому наші найкращі побажання в здійснюванні цього призначення, що вможливить йому писання про українське населення та подбає про статистику цієї важливої секції канадійсь-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Отець І. Гундяк прийняв чернецтво, возведений в сан архимандрита

Картерет, Н.Дж. — У понеділок 4 травня в церкві св. Димитрія в Картерет Владика Архиєпископ Мстислав довершив чин прийняття в чернецтво впр. о. протопресвітера Івана Гундяка, даючи йому ім'я Св. Ап. Марка. Присутніми під час цього чину були: протопресвітер А. Селепина, митр. прот. Т. Форостій, митр. прот. С. Біляк, митр. прот. П. Фалько, прот. д-р С. Гаюк, прот. П. Мелех і о. Є. Новицький. Впр. о. Марка возведено в сан архимандрита, що відповідає його становищу в складі білого духовенства. Наречення о. Архимандрита Марка в Єпископа-Вікарія Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА відбудеться в суботу 30 травня в церкві Св. Димитрія в Картерет, Н.Дж., а єпископська хиротонія в неділю 31 травня під час св. Літургії в Церкві-Пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Посвячено пам'ятник на могилі проф. В. Доманицького

Бавнд Брук (Г. Г.) — В Провідну неділю 3-го травня ц. р. на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Брук, Н. Дж. Високопреосвященніший Владика Архиєпископ Мстислав у співслуженні численного духовенства посвятив пам'ятник на могилі проф. Віктора Доманицького, колишнього ректора Українського Технічно - Господарського Інституту в Реґенсбурзі. Високої мистецької вартости пам'ятник проєкту українських мистців Крука і Михалевича став ще одним цінним об'єктом серед численної маси мистецьких пам'ятників, які прикрашають цвинтар, який все більше й більше стає українським національним пантеоном на американській землі. Людська пам'ять, яка з віком слабне і самі люди з часом відходять у небуття, тому пам'ять про дорогих та визначних людей карбують у бронзу та граніт і мармур. Не зважаючи на не цілком сприятливу погоду, цвинтар відвідали численні маси вірних, а на посвяченні пам'ятника були товариші праці, студенти та шанувальники проф. В. Доманицького, від імени яких промовляли проф. д-р М. Зайцева інж. Шабельський.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

У НЕДІЛЮ „ДЕНЬ МАТЕРІ" В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Цієї неділі 10 травня, у великій залі Українського Народного Дому діти Школи Українознавства при Т-ві „Рідна Школа" та 71-ий Відділ СУА запрошують все громадянство на „День Матері" з різноманітною програмою, в тому й театральними сценками-виставами. Початок о г. 3:30 по полудні. У суботу 9-го травня в тім же УНДомі при 90-96 Фліт вул. о 7 г. вечора — „Українська ніч": розваги, товариська вечеря і танці. Вечірку на відзначення 20-ліття праці української католицької школи при церкві св. Петра й Павла в Джерзі Ситі влаштовує Батьківський Комітет для допомоги школі. Вступ 6 дол.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. І. ВИТАНОВИЧА В НТШ

Ню Йорк. — Історична Комісія НТШ влаштовує чергову Наукову Конференцію в суботу, 9 травня ц. р. в годині 6-ій вечора. Доповідь виголосить проф. д-р І. Витанович на тему „Соціяльно-економічні ідеї покоління Великої Пори". Доповідь призначена для ширшого загалу громадянства. Відбудеться конференція в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку.

НАТАЛЯ ДОРОШЕНКО ПЕРЕБУЛА ВАЖКУ ОПЕРАЦІЮ

Мюнхен, Зах. Німеччина. Тут в одному з місцевих шпиталів перебула важку операцію 81-літня пані Наталя Дорошенко, визначна артистка українських державних театрів та вдова по видатному державному і політичному діячеві, історикові й першому президентові Української Вільної Академії Наук проф. Дмитрові Дорошенкові. Усіх, хто хотів би допомогти й облегшити життєві умови пані Наталі Дорошенко, просять писати і слати допомогу на адресу:

Mrs. Natalia Doroschenko, 8 Muenchen 50, Smaragstr. 9/II. West Germany. Europe.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Місце української громади

У той час, коли в цілому американському народі постав стан неспокою, збентеження, дезорієнтації і навіть подекуди заколоту, — коли між американськими партіями й різними групами, які, зрештою, всі об'єднані ідеологією Конституції, позначається щораз глибша щілина, — наче автоматично насувається турботливию запит: а де ж місце американсько - української громади?! Яке становище повинна зайняти вся українська громада в Америці, чи бодай величезна її більшість, — бо кожне правило передбачає вийнятки, — у нинішній ситуації, що її створило рішення президента Ніксона вислати військо для ліквідації „безпечних схоронищ" комуністичних військ у Камбоджі? Чи маємо приєднатися до демонстрантів, що прагнуть миру за всяку ціну, чи маємо встрявати в назріваючий конституційний конфлікт між Конгресом і Президентом в справі їх компетенцій, чи, може, маємо проголосити в сучасній внутрішньоамериканській незгоді „невтральність", бо Півд. Азія не причетна до української проблематики . . .

Становище, що його мають зайняти вільні українці, зформулювала й визначила історія України, а не політика теперішнього чи попереднього американського президента. Наш віщий Тарас Шевченко тужив інтуїтивно за „праведним законом Вашингтона тому, що Вашингратичний устрій протилежний поліційному устроєві царської, а тепер совєтської імперії. Українці у вільному світі не солідаризуються з усіма ходами американської політики, не схвалювали її беззастережно в минулому і не схвалюють в теперішньому. Критерієм українського підходу до американської політики є ніщо інше, як ті високі ідеали волі і незалежности для всіх, що становлять основу „праведного закону Вашингтона".

І тому в 1933 році, коли Ф. Д. Рузвелт визнав совєтський режим у відбудованій і на червоно перемальованій російській імперії — українці в Ню Йорку перейшли демонстраційним походом по 5-ій Евеню, протестуючи проти того рішення Уряду. Українська політична думка засуджувала й засуджує становище американської делеґації в Ялті з початком 1945 року, яке йшло по лінії суґестій Сталіна поділити світ на сфери американських і совєтських інтересів та включити цілий Схід Европи у сферу неконтрольованих інтересів російської імперії. Вільні українці були і є проти концепції „співіснування", яка у політичній практиці затверджує правно - політичний стан в Европі. Українці Українці таврували пасивність Америки супроти антикомуністичного повстання в Східній Німеччині у 1953 р., супроти мадярської революції у 1956 р., супроти здвигнення берлінського муру ганьби у 1961 році та супроти брутального совєтського насильства над Чехо-Словаччиною в 1968-му році. Зате вільні українці схвалювали переламання комуністичної бльокади Берліну в 1948 р., створення Північно - Атлантійського Союзу (НАТО) в 1949 р. і спротив комуністичній агресії в Кореї у 1950 р., чи рішуче становище президента Кеннеді проти совєтських ракет на Кубі. І, логічно, Конґреси американських українців та окремі наші патріотичні організації заявляли солідарність із рішенням вести війну проти комуністичної аґресії у В'єтнамі, стверджуючи неоднократно, що не можна розмежовувати боротьби проти комунізму в будь-котрій частині світу від боротьби проти імперіялізму СССР.

Українці в Америці належать до тієї частини громадян, які найкраще, бо у поважній частині з власного досвіду, знають народовбивчу суть комунізму, облудність його кличів та злочинність його вождів. Усе, що діється сьогодні у В'єтнамі, Камбоджі чи іншій частині світу, починалося в Україні. Аж надто багато аргументів і доказів на те, що коли б альянти під кінець першої світової війни й опісля аж по сьогоднішній день були дали допоміжну руку українцям у їх боротьбі проти комуно-російського імперіялізму і коли б були допомогли Україні оборонити і втримати її незалежність, було б не було другої світової війни ані воєн у Кореї чи В'єтнамі і не було б сьогоднішньої проблеми Камбоджі. Частина американського народу, яка виступає проти американської акції у В'єтнамі та Камбоджі, робить ту саму кардинальну помилку, за яку заплатили своєю волею численні інші вільні країни, які вважали комунізм за внутрішню справу Совєтського Союзу, бо опісля самі впали його жертвою. Не інакше могло б статися і з Америкою.

Такою свідомістю диктується і становище українців до теперішньої ситуації в світі взагалі, а до американської акції у Камбоджі та внутрішньо-американських суперечностей у цій справі зокрема. Тепер більш ніж коли потрібно, щоб свій досвід і своє знання суті справи ми довели до відома нашим американським співгромадянам.

„СВОБОДА І МАНІПУЛЯЦІЯ В ЦЕРКВІ"

(1)

Так назвав тему своєї доповіді відомий сучасний теолог, тепер професор догматики в Мюнстері, єзуїт о. Карло Рагнер. Цю доповідь виголосив він перед добірною авдиторією 18 березня ц. р. з нагоди ювілейної річниці Католицької Академії в Мюнхені. На святочному вечорі, що відбувся з приводу ювілейних святкувань, о. Карло Рагнер як перший заслужений науковець отримав т. зв. нагороду Гвардіні. Слід ще додати, що о. Карло Рагнер був експертом під час Вселенського Ватиканського Собору і є автором багатьох наукових богословських праць, а минулого року Папа Павло VI іменував його членом Папської богословської комісії.

Цю доповідь зреферувала мюнхенська преса всіх відтінків, від ліберальних до католицької включно. Вірне й об'єктивне реферування актуальних подій у світі, в тому числі й в Церкві, правдива інформація про багатогранну проблематику, якою характеризується теперішнє життя Церкви в усіх країнах світу — це велике досягнення нашого віку, бодай у вільному світі, бо кожний громадянин, кожний член Церкви має право знати правду. Справа не в тому, наскільки якась подія чи висловлена думка контроверсійна, чи вона комусь довподоби чи ні, але в тому, щоб людині не загороджувати штучними маніпуляціями доступу до всього, що діється в світі.

З уваги на те, що подібні, як у К. Рагнера, думки можна почути серед широких кол християн у різних країнах, отже, з уваги на їх актуальність, а ще й тому, що в Мюнхені і взагалі в Німеччині живе поважна кількість вірних нашої Церкви, вважаємо за доцільне зреферувати бодай найважливіші з цих думок, передаючи їх за близьким до католицьких політичних і церковних кол щоденником „М ю н х е нер Меркур" з 20 березня ц. р.

„Карло Рагнер, — пише коментатор щоденника, — домагався „демонтажу февдалістичних і патерналістичних взорів - моделів, що стосуються церковних урядів та підметів цих урядів, в напрямі їх функціонального розуміння. У своїй доповіді він, крім цього, вимагав:

Сьогодні треба виразно дати місце для простору свободи як виміру християнської і церковної правди. Де церковним правлінням - урядом голошене вчення не дозволяє на цей простір, там це діється зі шкодою для самого вчення. Перенаголошення якогось учительського авторитету там, де він може помилятися, веде до апріорного заперечення такого авторитету взагалі.

Церковний авторитет і пастирський уряд потребують нової інтерпретації. В Церкві не сміє панувати ментальність, мовляв, усе є заборонене, що не є виразно згори дозволене. Наприклад, в основному є наскрізь легітимним, коли творяться „низові групи" з мирян або з священиків. Їх право на існування не уґрунтовується щойно через позитивний дозвіл згори. Функціональне розуміння церковного уряду веде до того, що обмеження часу урядування у відношенні до кожного церковного уряду аж до Папи включно не є по своїй суті чимсь суперечним.

Інституціоналізована ментальність єпископів є февдалістичною, непривітною і патерналістичною... Не є чимсь шкідливим, коли сьогодні наново застановляються над питанням співдії церковного люду у призначуваннях на церковні уряди. До того, чи хтось здатний на церковний уряд, належить також достатня міра довір'я серед церковного люду".

Карло Рагнер наводив у своїй доповіді багато прикладів з життя Церкви, де саме оцим гострим питанням свободи, правди, вalthodostoй...

свободи, правди, віродостойности ще й по сьогодні „маніпулюється", при чому правду притемнюється, замовчується чи просто спотворюється, а тим самим підривається віродостойність, що у висліді веде до знецінення авторитету, навіть до його заперечення. Прикладів цих не подаємо, бо маємо інші, що стосуються нашої Помісної Української Церкви. На деякі з найновіших звернемо увагу, бо вони належать до таких феноменів, про які можна говорити, як про дивні маніпуляції, що суперечать християнському розумінню правди і свободи.

I

Помісна Українська Католицька Церква відзначає цього року сумний ювілей. Це — 25-річчя трагічної ночі 11 квітня 1945 р., коли органи безпеки російсько-комуністичного режиму в Україні виарештували поголовно всю ієрархію Української Католицької Церкви. З ієрархією виарештувано, опісля суджено й депортовано сотки і тисячі священиків та мирян. Почався шлях мучеництва, ісповідництва і довготривалого переслідування, кінця якого не видно і в наших днях. Українська Католицька Церква й далі поза законом в цілому Совєтському Союзі. Свого часу Папа Пій XII відважно виступав перед цілим світом в обороні переслідуваних вірних нашої Церкви. Папа Іван XXIII скористався своїми можливостями і добився звільнення бодай одного з ієрархів, який після 18 років в'язнення лишився в живих: Митрополита Кир Йосифа Сліпого.

Сьогодні існують живіші зв'язки між деякими ватиканськими чинниками, назвати хоч би Секретаріят для сприяння християнській єдності, з офіційними чинниками Кремлю, бо такою треба вважати режимну російську Церкву з її московською патріярхією, до речі тією самою, яка за документальними свідченнями співділа при ліквідації Помісної Української Церкви в роках 1945-46. А втім, у положенні вірних українських християн нічого не змінилося.

Справа припинення переслідувань і привернення свободи Українській Католицькій Церкві не є предметом багатьох, в тому числі й офіційних, розмов. Предметом розмов є наближення між Римською латинською Церквою і Московською Патріярхією. Терпіння вірних, їх прагнення релігійної свободи, безправне положення великої частини живого організму Христової Церкви обминається, бо воно невигідне питання. Тим часом навіть світські правлячі чинники, які діють не з виразно християнських, а радше з гуманних позицій, ніколи не забувають у своїх розмовах людини, про яку остаточно йдеться. Для прикладу згадати б найновіші розмови між представниками двох німецьких державних структур, західньої і східньої. Хоч комуністичні представники східньої частини не бажають говорити про людину, про полегші для людей, про права людини у засязі свого режиму, представники на демократичних началах побудованої західньої частини Німеччини в центрі своїх розмов і як мету ставлять гідне і вільне життя дотепер підневільної людини.

В Церкві буває інакше. Для прикладу згадати б: відомий державний муж і політичний діяч Італії, Андреотті, виголошує з приводу посвячення св. Софії в Римі і з приводу масового українського паломництва до Столиці вселенського християнства промову до авдиторії, серед якої були найвищі церковні достойники, до кардиналів включно. Прийдешні римляни будуть колись горді з цієї промови, бо вона була величним гимном для Риму, світового центру культури, мистецтва і християнства. Змісту промови не подала до відома широкій читацькій публіці ні римська світська, ні римська офіційна чи півофіційна католицька преса. Можна догадуватися причини: промова була пронизана історичними згадками про зв'язки Помісної Української Церкви з Апостольською Столицею, про переслідування цієї Церкви, про високу духовну культуру і вікове прагнення до волі українського народу. І тому треба було маніпулювати правдою, промовчати її, коли вже неможливо заперечити. К. Рагнер слушно підмітив дивний феномен поступування в Церкві: мало свободи, багато маніпуляції.

II

Не можемо не згадати другого прикладу, який треба зарахувати до цієї самої категорії. Перед нами СІКО (Інформаційна служба для Східніх Церков), ч. 324 з 31 грудня 1969 р., що його видає Конгрегація для Східніх Церков. Ціле число цього видання присвячене описові поїздки кард. Фюрстенберга до З'єднаних Стейтів Америки, що відбулася в днях 5-21 грудня минулого року.

(одіч)

(Закінчення буде)

І. Лучишин

ПРАГА ПО 20-ОХ МІСЯЦЯХ „БРАТНЬОЇ ДОПОМОГИ"

З кінцем квітня минуло 20 місяців від тієї ночі 21 серпня 1968 р., коли совєтські транспортові літаки приземлились на празькому летовищі, а рівночасно танки п'ятьох держав Варшавського пакту обсадили всі стратегічні позиції Чехо - Словаччини. У швайцарській пресі знаходимо цікаві фраґменти з безпосередніх спостережень теперішнього життя у цій „визволеній" большевиками країні.

В кінці квітня вся Прага стояла під знаком святкувань сторіччя народження Леніна, про що невпинно нагадували населенню численні його портрети, плякати, преса й радіо. Але на людей, за їх щоденними турботами, це не справляло ніякого враження. Їм це було байдуже, для них цей „найбільший з усіх часів революціонер" зовсім чужий і небажаний інтруз.

Перед вітриною стрижія-перукаря стають прохожі й з усмішкою дивляться на великий портрет Леніна, встановлений між масками з чудернацькими модерними зачісками „бітлесів".

Празька буденщина

Здається людність Праги й інших міст республіки сучасна політика зовсім не цікавить. Збуджене два роки тому спонтанне зацікавлення політикою уступило місце буденщині. Люди дискутують хіба про спорт чи інші дрібні події. Колись, за „празької весни", вони стояли в довгих чергах за часописами. Тепер купами лежать в кіосках непродані газети. Пенсіонери та учні середніх шкіл, що дещо заробляли, продаючи на вулицях „Вечерню Прагу" та „Лідову Демокрацію", мають тепере погані часи: мало є охочих їх читати.

У празьких каварнях здибаються добрі знайомі, від яких можна почути цікаві новини. Вони виявляють добру поінформованість, зачерпнуту із закордонних радіовисилань. Зокрема австрійська радіовисильня постачає спрагненим громадянам ЧСР щоденні інформації чеською мовою. Крім того можна знайти в деяких каварнях західні журнали „Ле Монд", „Геральд Трибюн" і „Франкфуртер Альґемайне", правда з кількаденним спізненням, які чехи читають дуже уважно. Читають також західні комуністичні газети, як паризьку „Л'юманіте" та віденську „Фолькс-штімме" — охотніше, ніж чеське „Руде Право".

А що з колишніми журналістами?

Журналісти, імена яких ще донедавна були на устах усіх, тепер працюють шоферами таксі чи робітниками в гаражах. У ЧСР тепер це найбільше пошукувані зайняття для колишніх визначних людей. Колишніх журналістів можна бачити вечорами в їхніх корчмах. Вони горді з того, що ніхто з їхніх наступників не відважується прийти сюди до них. Дехто з колишніх журналістів висловлює здивування з приводу надто песимістичної оцінки сучасного становища в ЧСР західньою пресою, мовляв, ще не кожний з нас висить на шибениці.

Мораль праці на найнижчому рівні

На багатьох обличчях видно резигнацію. Стан народного господарства майже катастрофічний. Робітники недбало ставляться до праці. Тут і там можна бачити купи матеріялів, розпочаті будови, яких ніхто не докінчує. Постійні заклики в комуністичній пресі підвищити продуктивність праці натрапляють на цілковиту байдужність.

В одній пиварні кружляв такий дотеп: „Що дасть чехам збільшення продуктивности праці на 25 відсотків?" Відповідь: „Одно г. і чверть"

Нещодавно комуністична влада скасувала п'ятиденний тиждень праці і привернула шестиденний. Також запроваджено додаткові години праці. Але й це не може затримати дальшого занепаду виробництва.

Уродиновий дарунок

Але дивне диво! Людність ЧСР заскочена появою великої кількости різноманітних товарів, виставлених за вітринами крамниць. Їх далеко більше, як було два роки тому. Цей крам імпортований з-за кордону, між ним навіть швайцарська шоколяда та інші швайцарські солодощі. Люди зразу ж догадалися: це ж столітній Ленін приніс їм дарунок від „старшого брата"! Замість вкласти долярові девізи в промисловість, комуністичні можновладці вживають їх на закуп товарів, щоб зацитькати народ і прихилити його до себе. Цей трюк зразу ж розгадали люди. Чехи й словаки знають, що ті скромні девізи, які колись стояли їм до диспозиції для закордонних подорожей, тепер мають бути спожиті внутрі країни.

Чистки не вгавають

В Чехо - Словаччині далі йдуть чистки в партії, в культурних організаціях, у профспілках, промислових підприємствах. У довгих переслуханнях функціонери, урядовці, партійні і профспілкові працівники мусять відповідати на безконечні запити слідчих і постійно жити в непевності. Чистка не оминула й колишнього партійного шефа Олександра Дубчека, якого ще тимчасово тримають у ролі посла ЧСР в Туреччині. Недавно Дубчека викинули з партії і позбавили посольського мандату в словацькому парляменті, без подання будь-яких мотивів. Усунено ще двох інших послів з парляменту і прийнято до відома „добровільне" уступлення

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ЯКИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ РУХ" ЙДЕТЬСЯ?

В інформації п. н. „Опубліковано поширюваний в СССР документ з програмою ліквідації совєтської системи" („Свобода" за 2 травня) п. М. Петрович пише, що у згаданому документі „програма побудови політично-соціяльного життя на території СССР подекуди покривається з програмою, прийнятою українським рухом в 1943 р."

Таке загальникове окреслення як „український рух в 1943 р.", нічого не говорить. Ніякого анонімного „українського руху" і ніякої безіменної його „Програми" в 1943 році, чи взагалі під час німецької окупації України, не було. Рухи, чи формації, як там тоді діяли, мали свої точні назви. „Програма українського руху", про яку п. Петрович пише, це, очевидно, Програма Організації Українських Націоналістів, що була прийнята на III Великому Надзвичайному Зборі цієї організації в Україні, в днях 21-25 серпня 1943 року. Прийняття цієї програми було результатом ширших ідейно - програмових дискусій і процесів, що пройшли в тій ОУН в умовах німецької окупації України, під впливом зустрічей похідних і підпільних груп ОУН з українським народом в центральних і східних областях України. Керував тією ОУН від половини липня 1941 року до половини травня 1943 року Микола Лебедь, що був другим заступником Степана Бандери, тодішнього Провідника ОУН. Сам Бандера і його перший заступник, Ярослав Стецько, сиділи тоді в німецькому концентраційному таборі. На згаданому III Зборі ОУН в серпні 1943 року Головою Проводу ОУН вибрали Романа Шухевича, що відомий також як пізніший Головний Командир УПА, ген. Тарас Чупринка. Свої обов'язки Шухевич виконував до 5 березня 1950 року, коли згинув в бою з большевиками. Також згадувані п. Петровичем публіцисти Петро Полтава, Осип Горновий, Улас Кужіль, були членами тієї ж ОУН.

Якщо п. Петровичеві відомо, що між поширюваним тепер в СССР документом „Демократичного руху Росії, України, Прибалтики" і „Програмою у к раїнського руху з 1943 р." є спорідненя, то цю „Програму" він, очевидно, читав і з нею доволі добре познайомлений. Для чого тоді замовчувати про яку саме програму йдеться і яка організація її видвигнула?

Мирослав Прокоп
Ню Йорк

„УКРАЇНСЬКА ПОЕТИЧНА ЛЕНІНІЯНА"

Вся совєтська преса, в тому і в Українській СССР, заповнена в місяці квітні довгими й короткими віршами, присвяченими Леніну - Ульянову. В „Літературній Україні", в найновішому числі, наприклад, надруковано понад 15 віршів М. Бажана, Р. Братуня, І. Драча, Т. Масенка, І. Муратова, М. Тарновського, Р. Третякова, П. Ребра, Д. Павличка та багато інших. Ростислав Братунь написав навіть вірша під наг. „До Леніна Іду", але Роберт Третяков був обачніший, бо дав наголовок до свого утвору більш стриманіший: він не бажає ще „іти до Леніна" й назвав свій римований опус „Біля мавзолею Леніна". Нині преса і видавництва в СССР витрачають тисячі тонн паперу, якого бракує навіть на підручники в школах, на публікації „лениніяни", як передше — „сталініяни".

Ф. Бульбенко

ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА ЧЕХІВСЬКА

(26. II. 1882 — 10. XI. 1969)

(2)

Коли Митрополита Василя усунено зі становища Митрополита Київського та всієї України і навіть найближчі його співробітники „страху ради юдейського" уникали з ним зустрічатись, один Володимир Чехівський відвідував його в його вбогому помешканні.

Війна Української Народної Республіки з північним наїзником закінчилася відступом Української Армії за кордон, але В. М. Чехівський не пішов на еміґрацію. Він залишився на Україні, заявивши: „Мушу бути зі своїм народом і в найтяжчих умовах".

Треба сказати, що з усіх представників Українського Уряду, що підписали закон про автокефалію Української Православної Церкви, тільки В. М. Чехівський зазнав щасливих хвилин, на власні очі бачивши практичне здійснення того закону. Він був одним із головних церковних діячів, що виконали великий подвиг відродження УАПЦ, що поклали своє життя на вівтар її і тим своїм вказали шлях наступним поколінням.

З 1921 до 1922 р. В. М. Чехівський був професором історії української культури в Київському Медичному Інституті і доцентом української літератури в Київському Політехнічному Інституті. А з 1922 р. він працював постійно, як головний теоретик ідеології Української Автокефальної Православної Церкви. За цей зв'язок з УАПЦ й за активну діяльність в церковному житті совєтська влада позбавила його права викладати в совєтських школах.

Як людина глибоко ідейна й релігійна, В. М. Чехівський не залишив праці для рідної УАПЦ до останніх днів свого життя на волі. І коли УАПЦ під натиском безбожної б о л ь ш е вицької влади й зрадливих елементів зсередини переживала найскрутніші моменти, В. М. Чехівський рятував її.

В. М. Чехівський так само, як і Митрополит Василь, подорожував по всій Україні, проповідуючи Євангельську Істину та розбудовуючи відроджену УАПЦ. Його полум'яне слово пробуджувало віру в серцях приспаних людей, кликало їх на служіння українському народові.

В. М. Чехівський користувався не тільки великим авторитетом і повагою: його любили всі, хто його знав, і ця любов викликала сльози на очах у його колишніх учнів, коли згадували вони свого вчителя багато років після знайомства з ним. Таким Чехівський був, як син свого батька, таким був і в своїй особистій родині, як уважний, ніжнолюблячий чоловік своєї дружини, ніжнолюблячий батько своєї доні-одиначки Любочки, що мала великі здібності до малювання. Родина для нього була „святая святих", була джерелом сили і енергії для праці, бо в родині знаходив він не тільки розуміння своїх ідеалів, але й повну підтримку.

Але недовго батьки тішилися своїм щастям: у 1924 році, на 17-му році життя, Любочка померла, захворівши на шкарлятину.

Олена Володимирівна влаштувала для Любочки пишний похорон, з катафалкою, усипаною живими квітами, з хором Собору св. Софії. Сам Митрополит Київський і всієї України, бл. п. Василь Липківський в повному облаченні проводив її останки на цвинтар при Покровській церкві. В 1934 році совєтська влада зруйнувала Покровську церкву, зліквідувала при ній цвинтар, і Олена Володимирівна мусіла переносити останки Люби і той кущ калини, що був посаджений на її могилі, на Лук'янівський цвинтар.

Після смерти доньки Олена Володимирівна була нерозлучно із своїм чоловіком. Вона, як голова сестрицтва, а він як проповідник проводили ввесь час у Соборі св. Софії. Хто з живих свідків, що бували у св. Софії на Богослуженнях, не пам'ятають маєстатичної постаті на казальниці катедри? Олена Володимирівна завжди ходила в українській вишиваній сукні, а Володимир Мусійович у чумарці.

Не зважаючи на важкі повоєнні й пореволюційні часи, Олена Володимирівна роздобувала полотно, а сестри вишивали на ньому колоски золотої пшениці та сині волошки і шили для священиків та дияконів облачення.

Сила віри дала В. М. Чехівському можливість перенести смерть донечки, витерпіти тяжкі тортури гоніння, неволі й каторги. Євангеліє — це була постійна книга на всіх етапах його життя, і з нею він ніколи не розставався. Твори Шевченка й Лесі Українки були його постійними супутниками й порадниками.

Митрополит Василь Липківський і проф. В. М. Чехівський — це були два наріжних стовпи УАПЦ, що не вгиналися під тиском ворожої сили. Вони діяли певно і незламно аж до смерти. Вони горіли невгасимим вогнем віри і запалювали ним мільйони сердець, не зважаючи на переслідування большевицького уряду, цькування совєтської преси і просовєтських елементів.

В. М. Чехівський був типовим українцем, людиною козацького гарту, одним із тих глибоко побожних людей, які ніколи, не перехристившись, не зайдуть до хати, не пройдуть, не перехристившись, повз храм Божий, не заснуть у хаті без лямпади, запаленої перед образами. Жертовна відданість справі УАПЦ духово злютувала Чехівського з народом.

Большевики, знаючи силу впливу на молодь В. М. Чехівського, його авторитет серед української людности, не могли залишити його на волі. І тому Всеукраїнського Благовісника органи ГПУ раз-у-раз викликали на допити, заарештовували, садовили до в'язниці. Останній раз заарештували його 29-го липня 1929 року, а в кінці листопада того ж року перевезли з Києва до Харкова на слідство й суд.

Проф. В. М. Чехівський був одним із головних підсудних на процесі Спілки Визволення України (СВУ) у березні-квітні 1930 року. На суді він тримався спокійно, гідно й мужньо.

Вирок підсудним на процесі СВУ був проголошений у Великодню Ніч 1930-го року. В ту хвилину по всіх храмах України заспівали радісну пісню — „Христос Воскрес". І сталося так, що цей неправедний вирок був засуджений співом „Христос Воскрес", як передбаченням майбутнього воскресіння тієї правди, яку засудили беззаконні совєтські судді. Як колись засудили Христа на страту, так і тоді окупанти України засудили борців за волю України і за відроджену УАПЦ.

В. М. Чехівського засуджено на кару смерти, замінену на 10 років ув'язнення з суворою ізоляцією, отже фактично приречено його на повільну смерть у в'язниці.

У той час Олена Володимирівна перебувала в залі суду, слухаючи вирок.

(Далі буде)

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. МЕТА: 2.500 НОВИХ ЧЛЕНІВ; ДОСІ ЗДОБУТО — 2.136 ДО ДОСЯГНЕННЯ МЕТИ ЩЕ БРАКУЄ — 364 ЧЛЕНІВ. КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕҐАТИ! ВАША КОНВЕНЦІЙНА ПОВИННІСТЬ — ЩОНАЙМЕНШЕ 10 НОВИХ ЧЛЕНІВ!

Український студент інформує про Леніна

Філядельфія. — Найбільше почитаний філядельфійський щоденник „Івнінґ Бюлетен" із 25 квітня 1970 р. помістив на дуже почитній сторінці „Трибуна Молоді" лист-інформацію про Леніна, написаний українським студентом Романом Мірчуком. Під назвою „Ленінська слава" Р. Мірчук писав, що нема дива з пропаґування совєтськими деспотами деспота і фундатора невільницького СССР, В. Леніна, в зв'язку з 100-літтям його народження. Але можна і треба дивуватись, що ОН, ЮНЕСКО і У Тан вважають Леніна „завзятим оборонцем прав людини". Таке їхнє наставлення, писав Р. Мірчук, є насмішкою над гуманізмом та образою всього цивілізованого людства в світі. Роман Мірчук, студент Ля Саль коледжу, є головою філядельфійського осередку ТУСМ і вихованням СУМА.

Провідна Неділя в Бавнд Бруку

Не зважаючи на непогоду, в Провідну Неділю 3 травня, зібралося на цвинтарі Церкви-Пам'ятника понад 1,500 прочан. На жаль, з огляду на недугу й негоду Блаженн. Владика Митрполит Іоан не зміг очолити традиційну вже в цю неділю в Бавнд Бруку соборну архиєрейську Службу Божу, що її присвячено на молитви за душі наших попередників та героїв і страдників українського народу, як і всіх спочилих на цвинтарі Церкви-Пам'ятника. Цю урочисту відправу очолив Вл. Архиєпископ Мстислав, який в своєму слові закликав вільних українців постійно пам'ятати про праведників і мучеників українських. Крім того Владика повідомив про рішення Консисторії УПЦеркви в ЗСА: — поставити в центрі цвинтаря хрест-пам'ятник усім борцям за волю й державність України, перед яким буде положено перший пам'ятник-плиту з могили Головного Отамана Військ Української Народної Республіки Симона Петлюри, закликаючи водночас усіх українців допомогти своїми пожертвами здійснити цей почесний обов'язок.

Після Св. Літургії, величава процесія, на чолі з Владикою, 10 священиками і 2-ма протодияконами, вирушила з церкви до хреста в центрі цвинтаря, де й була відправлена соборна панахида. На цій панахиді колишніх старшин і вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії репрезентувала група їхніх побратимів, на чолі з генералом П. Шандруком, яка прибула з своїм прапором.

Після цієї панахиди Владика обійшов увесь цвинтар, скроплюючи могилки св. водою та вітаючи спочилих у них радісним „Христос Воскрес!" З черги Владика відправив панахиди над могилками покійних Архипастирів — Владик Ігоря, Володимира і Олександра та спочилих на цвинтарі священиків. Окрему панахиду Архиєпископ Мстислав відправив над могилою президента УНРеспубліки бл. п. Степана Витвицького і його Дружини. Крім того, Владика посвятив пам'ятники над могилами Архиєпископа Ігоря, проф. В. Доманицького й прот. Ю. Сікорського.

На бажання родин, друзів та приятелів, над могилками спочилих священики відправляли окремі панахиди. Аж підвечір лунали на цвинтарі Великодні заупокійні піснопіння, залишаючи у зібраних незабутній спомин з дійсно соборно-всеукраїнського вшанування померших.

П. Н.

УНС ДЛЯ ЦЕРКВИ І НАРОДУ

Вінніпеґу о. прот. С. П. Симчич одержує з рук головного контролера Українського Народного Союзу мґра Івана Геврика чек на $ 500.00, як чергову пожертву від цієї установи на потреби Колеґії

Пряшівська Єпархія під новим натиском комуністів

Штуттґарт. — Тижневик „Шлях" з 10-го травня у вістці КЗ із Зах. Німеччини повідомив про загострення боротьби комуністів проти релігійного життя в Чехо-Словаччині, особливо ж проти Греко-Католицької Церкви на Пряшівщині, яка має 250 000 вірних. Крайовий словацький уряд у Братиславі підготовляє нові закони. Вже видано розпорядження, що священики мусять звертатись до влади по дозвіл, якщо вони живуть в одній місцевості, а хочуть відслужити Богослуження в іншій місцевості. Греко-Католицька Церква в ЧССР була формально зліквідована за диктатури Новотного 28 квітня 1950 року, але весною 1968 р. її знову відновили вірні, при невтручанні в справи релігії збоку тогочасного уряду. В офіційній „Східньословацькій Правді" вже була стаття, що її треба трактувати як сиґнал до нових переслідувань і утисків вірних. У ній було сказано, між ін.,: „Ми зустрічаємо збільшену ідеологічну активність Церков, особливо ж католицької, що є наслідком ліберальної настанови і занедбання світоглядового виховання комуністів і робітників"...

Канадійський Сенат високо оцінює працю сенатора Юзика...

(Закінчення зі стор 1-ої)

кої сім'ї. Сьогодні цілком оправдано віддається багато уваги нашим зобов'язанням відносно двох груп, що були основоположниками нашої країни. Відмічаючи це зобов'язання, ми також признаємо наші обов'язки відносно інших груп, що становлять канадійську націю. Українське населення, що нараховує 700 до 800 тисяч, становить важливу і вартісну частину Канади. Канада є мозаїка, а не перетоплюючим глечиком. Вона є країною, в якій культури всіх народів повинні мати нагоду для їхнього розквіту. Між тими, що одержали в 1946-му році посвідку канадійського громадянства, був українець, що перший прибув до Канади. Він поселився на заході, де займався фармерством. Він був першим з дуже великої групи українців, які приїхали, щоб жити в Канаді. Сенатор Юзик є одним з них. Я говоритиму в імені всіх членів Сенату, як скажу, що схвалюючи призначення сенатора Юзика, ми віддаємо нашу пошану та складаємо салют українському народові в нашій країні, який відіграв таку шляхетну ролю в канадійських справах".

ДВОМІСЯЧНИК „НАШ ЧАС" ЗЛИВСЯ З ТИЖНЕВИКОМ „НОВИЙ ШЛЯХ"

Чикаґо. — Двомісячна газета „Наш Час" — орган Центральної Управи Організації Державного Визволення України, ОДВУ, від 15-го квітня 1970 р. злилася з тижневиком „Новий Шлях" у Вінніпеґу, в Канаді. „Наш Час", що виходив у Чикаґо, в числі з 15 квітня повідомив, що „об'єктивні обставини диктували нам зробити заходи злуки „Нашого Часу" з „Новим Шляхом". Відтепер „Наш Час" буде розсилатись що два тижні разом із „Новим Шляхом".

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 Ave.

● З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 8-го травня ц. р. відбудеться там Авторський вечір Іванни Савицької-Мусій, в якому прийматимуть участь Марія Пастернак із Торонта, Ліда Крушельницька, Леся Храплива, Степан Крижанівський та учні Драматичної Студії під керівництвом Ліди Крушельницької. Початок о годині 8 веч.

НОВІ ВИДАННЯ „ВОЛОСОЖАР"

Вийшов друком ілюстров. літературно-мист. журнал „Волосожар" (сузір'я Плеяди) чч. 1-13-14, квітень-травень 1970, з творами З. Дончука, В. Тулевітрова, Л. Храпливої, В. Чапленка, Віри Ворскло, Я. Дорошенка, Ю. Мовчана, Ів. Манила, Л. Пилипенка, Л. Полтави, В. Боловки, Ів. Сандула, Ол. Раня, Н. Щербини, Г. Журби, І. Багряного, Д. Теренька, Є. Маланюка, Мао-Тсе-тунґа, О. Третяк та ін. Опубліковано заяву-вияснення Д. Донцова в справі „Волосожару". Річна передплата 2 доляри, інші числа (за минулі роки) висилаємо також за 2 дол. Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:

Mr. I. Manylo
Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

ФІЛЬМ ПРО СВЯЧЕННЯ СОБОРУ СВ. СОФІЇ В РИМІ

Йонкерс, Н. Й. — Відповідаючи на запрошення зацікавлених громадян, п. Ярослав Кулинич, автор документального кольорового кінофільму „Свята Софія", висвітлить цей фільм у кінці тижня у двох місцевостях: у Гемстеді, Н. Й. в суботу 9-го травня, в залі при церкві св. Володимира, о 7:30 вечора, та в неділю — у Ню Гейвені, Конн., в залі української католицької церкви, початок о 4-ій по полудні. У фільмі, між іншими кадрами, є рідкісні сцени, засняті за життя Великого Митрополита Андрея у Львові та історичні кадри з початку Собору Владик УКЦеркви, на якому було схвалено Конституцію Патріярхального Устрою УКЦеркви.

ЩО ПИШЕ КОМПОЗИТОР РОМАН Я. САВИЦЬКИЙ

Київський журнал „Україна" з лютого 1970 р. помістив фоторепортаж про самодіяльного комп. Романа Ян. Савицького, який живе тепер у Любинцях. Автор відомої пісні „Гуцулка Ксеня", „Червоних маків" та „Квітки з полонини" мав тепер написати такі пісні: „Ми зім'ям Леніна живем", „Меланія наша ланкова", про стрийських доярок і т. п. На фотознимці видко старшого віку композитора з дочкою Надею, яка грає на баяні...

ПРАГА ПО 20-ОХ МІСЯЦЯХ „БРАТНЬОЇ ДОПОМОГИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вісьмох парляментаристів. На їх місце призначено слухняних комуністичних прислужників.

Найслабше місце комуністичної брехні

Пропаґандисти з партійних комітетів та інших політичних організацій постійно намагаються переконувати людність у тому, що серпнева окупація Чехо - Словаччини збройними силами „соціялістичних" країн була єдиним рятунком від загрози „контрреволюції". На допомогу місцевим пропаґандистам часто приходять їхні колеґи з інших „соціялістичних" країн, наприклад, з Польщі, які страшать чехів вигаданим страхіттям... „західньонімецького імперіялізму"...

„Старший брат" всадовлюється в ЧСР надовго

„Тимчасова братня допомога" червоної Москви прибирає форми постійної окупації. В містах, у яких стаціонують совєтські військові частини, розбудовується і поширюються казарми, що їх колись займало чеське й словацьке військо.

Совєтські офіцери спровадили до ЧСР свої родини. Вони самі купують по крамницях споживчі товари. При тому спостерігається явище: місцеві люди ніде на вулицях не уступаються з дороги „гостям". Так неозброєні тубільці демонструють свою неприязнь до окупантів.

Один словак оповідав кореспондентові, з якою любов'ю 25 років тому, коли червона армія допомогла звільнити ЧСР від німецької окупації, ставилася місцева людність до своїх визволителів. — „Тепер, коли визволитель став брунатним окупантом, цю любов замінила глибока ненависть".

Ця колишня чесько - словацько - московська дружба пригадує розсварене „італійське подружжя", для якого за італійським законом немає розводу. Тільки через смерть одного з подруж можна звільнитися від нестерпного ярма.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 9-го ТРАВНЯ 1970 р.

НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ 371 Відд. о год. 7:30 веч. в УНДомі, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Ю. Баранюк, фін. секр., майор І. Тарнавський, гол. К.К.

НЕДІЛЯ, 10-го ТРАВНЯ 1970 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. Проситься вирівняти чл. вкладки. — П. Дзюба, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці — 36-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Амер. Укр. Клюбі, 292 Гудсон Аве. Проситься членство прибути. — Марія Філяс, предс., Марія Ковальчик, кас., С. Гунька, секр.

МОНЕСЕН, Па. Місячні збори 338 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Залі на 2-ій вул. 213 Скунмекер Аве. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — П. Янковський, предс., М. Куць, секретар.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336-ий Відд. від год. 11-1 по пол. в церковній залі св. Йосафата, 5720 Стейт Рд. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Т-во Мир 324 Відд. повідомляє, що місячні збори і збирання вкладок відбувається другої суботи кожного місяця о год. 7-8:30 веч. в Горожанському Клюбі при 23 і Брови вул. — Секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд., зараз по співаній Службі Божій о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 251 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі св. ап. Петра і Павла, при Вест 7-ій вул. В червні збори — в неділю, 14-го там же. — В. Козир, предс., Т. Шмаґала, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве., й Айві вул. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського 219 Відд. о год. 10-11 ранку при 675 So. 19th Street. Проситься чл. прибути. — М. Юров, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок Т-ва Дністер — 430 Відд. за м. травень, як слідує: 10 травня в УСТ „Тризуб" о год. 1-3 по пол., 16 травня в Укр. Домі при 23-ій і Брави вул. о год. 7-9 веч. Проситься вирівняти чл. вкладки. У Відділових справах звертатися: Іван Книгницький, 5821 N. Marshall St., Phila., Pa. 19120. Tel.: WA 4-6088. — Д-р Ів. Скальчук, гол. Ів. Книгницький, секр.

Українські жінки взяли участь в Конференції республіканських провідників

Група українських жінок на Конференції Республіканського Провідництва, на принятті 15-го квітня 1970 в честь жінок-членів уряду та жінок членів кабінету з двома жінками, високими урядовцями в адміністрації президента Ніксона. Зліва: п-і Валентина Калинник, п-і Гелен Деліч-Бентлі, п-і Марія Душник, заступниця гол. предсідника УНС, п-і Патриція Р. Гітт, віце-секретар Здоров'я, Виховання та Суспільної Опіки; п-і Анастасія Вокер; п-і Катерина Ґаламар та пі Маріяна Могилин-Блюм.

Вашингтон, Д. К. — Поміж 1,200 делеґатами на Конференції Краєвого Республіканського Провідництва, що відбулася тут в днях 15 - 18 квітня ц. р., була група українських жінок, що брала участь в різних нарадах та панелях, присвячених біжучим справам. Президент Ніксон та віце-президент Еґню промовляли на конференції; між іншими промовцями були члени американського Уряду, сенатори та губернатори різних стейтів. Конференцію провадила п-і Еллі Пітерсон, заступниця голови Краєвого Республиканського Комітету.

Мирон Куропась, головний радний УНС та голова Крайової Федерації Українських Республіканців, був одним з панелістів в нарадах національних груп. Одним з головних промовців в жіночій групі була пані Гелен Деліч-Бентлі, голова Федеральної Морської Комісії й одна з високих урядовців - жінок в адміністрації президента Ніксона; вона є сербського походження. П-і Бентлі говорила про можливості, які дає Америка еміґрантам та про політику Республіканської партії. Засідання цієї групи було спонзороване п-ом Ляшлом Патором, директором дивізії національностей Республіканського Краєвого Комітету. На зборах Жіночої Ради Провідництва порушено було ряд справ, як рівні права для жінок, відповідальність та участь жінок в політичному житті, тощо. Українські жінки брали активну участь в дискусіях, ставили питання та провели індивідуальні розмови з урядовими представниками порушуючи ряд питань, включаючи проблеми України.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗВІЛЬНИВ 28-річного французького журналіста грецького роду Жана Сарракіса, що його засуджено в минулому місяці на 18 років в'язниці за участь у змові проти теперішнього грецького режиму. Сарракіс зрікся вже у в'язниці грецького громадянства, прийнявши французьке. Французький уряд інтервеніював в його справі зараз після його арештування.

НАЙМЕНША СКРИПКА

У маленькій коробочці, розміру половини сірникової, лежить вишнева кісточка. Коли її розкрити, бо кісточка обернена майстром у футляр, то там через побільшуюче скло можна побачити шаховий столик з шахами. У коробочці є, наприклад, чайний сервіс на 6 осіб, який можна накрити ковпачком самописної ручки. Слюсар Василь Васюренко в Києві, після щоденної праці в Інституті радіофізики й електроніки, вдома має своє „габбі": він продукує мікроскопічного розміру речі. На зладженій талановитим слюсарем-механіком скрипці, що вміщається в шкаралупку соняшника, є навіть струни, на ній можна б і заграти, але звуку людське вухо не сприйме, бо „струни" — тонші від павутинки. Ці й подібні мініятюрні вироби В. Васюренко продукує для розваги, з плястмаси, дерева, золота, слонової кістки.

ТАРЗАН, Ч. 6331. Наомі слухає наказів Тарзана

AWAITING EMERGENCY SUPPLIES, AT THE SICK PUNO VILLAGE, TARZAN THINKS HE HAS ANOTHER PROBLEM-- NURSE NAOMI.
YOU MAY COME OUT NOW, NURSE NAOMI... IF YOU'LL BEHAVE YOURSELF!
WEAK GIRL MUST OBEY BIG STRONG MAN? O.K. I'LL OBEY YOU-- TARZAN, DEAR!
THERE'S A DEADLY EPIDEMIC HERE, NURSE NAOMI... I LIKE YOU ALIVE, NOT DEAD!

Очікуючи достав негайної потреби для села хворих дунів, Тарзан гадає, що має іншу проблему — медсестру Наомі.

Можете вийти тепер, медсестро Наомі, якщо будете гарно поводитись.

Чи слаба дівчина мусить повинуватися великому строгому мужчині? Гаразд — я буду повинуватись, дорогий Тарзане!

Тут тепер смертельна епідемія, медсестро Наомі! Ви подобаєтеся мені живою, а не мертвою!